

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 170 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Руславних ісаїєв М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят в 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламанці неолечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

З краєвих соймів.

(X) Мало що не всі краєві сойми розпочали або розпочинають свою діяльність, однак в усіх виступає національно-політичне заострене в такій степені, що свідносини в значній часті або спиняють або навіть ударемнюють успішну роботу законодатну.

В чеськім соймі виринув зараз на першій засіданю спір поміж німецькими послами а краєвим маршалком задля поставленя на дневнім порядку внесеня Подліпного і Бакси про виборчу реформу, так що німецькі послы загрозили обструкцією. Тимчасом однакже, як показало ся з засіданя виконного відділу німецького і зборів всіх німецьких послів соймових, спір сей на стілько залагоджений, що німецькі послы не будуть уже хватати ся обструкції і допустять до першого читаня предлоги про виборчу реформу. Краєвий маршалок успокоїв німецьких послів приреченем, що буде укладати дневний порядок в порозуміню із соймовими сторонництвима. Німецькі послы висилали також д-ра Пергелъта до міністра-президента, однак бар. Гавч не дав єму ніяких позитивних приречень. Се викликало в кругах німецьких послів велике невдоволенє, котре неперечно відобе ся на дальших засіданях чеського сойму і не остане без впливу на становище Німців в державній раді.

Зібрали ся вже також сойми моравський, тирольський, шлеский і дальматинський. Вже перше засіданє моравского сойму віщує, що сего

річна сесія не буде спокійна. Німецькі послы внесли приготовлені німецькими референтами в розбитій комісії угодовій начерки законів про краєву ординацію виборчу, про поділ національних курий і поділ на куриі краєвого відділу яко самостійні внесеня. З чеського боку подано внесеня о зміну краєвої ординації виборчої на основі загального, рівного і безпосереднього права голосованя. Замітно, що в сім внесеню домагають ся послы з формальних зглядів, щоби сойм не відбував повних засідань до того часу, поки буде можна предложити звіт про се внесенє. Сим зазначено вирачно обструкційне змаганє чеських послів.

Тирольський сойм імовірно відбуде спокійно свою сесію. Знає ся, що покликанє італійского посла на заступника маршалка, і переговори намісника перед сесією з італійськими послами причинили ся до їх втихомиреня і тепер може почне ся там успішна робота.

В корутаньскім соймі горюють ся Німці проти намісника, що при доповняючій виборі до державної ради з сільского округу цельовецкого видав оповіщенє не лише по німецьки але й по словінськи.

В острій інтерпеляції звернули ся отже німецькі послы до намісника, що впроваджує двоязикові оповіщеня, начеб справді Корутанія була чисто німецьким краєм. Намісник звернув бачність послів на се, що передовсім не є одвічальний перед соймом, і що видав двоязикові оповіщеня з практичних потреб.

В країнськім соймі, в ко-

трім доси неможлива була успішна робота задля обструкції католицко-словінського сторонництва під проводом д-ра Шустершїча, що догадало ся виборчої реформи на основі загального голосованя, настане тепер спокій, позаяк правительство усунуло дотеперішнього намісника, з котрим словінські консерватисти стояли на воєнній стопі.

В шлескім соймі маршалок гр. Ляріш вказав на великі жертви, які австрійські краї поносять задля спільности монархії і єї великодержавного становища і зазначив, що рішучо повинні би оперти ся дальшим таким жертвам, наколиб мало дійти до розділу монархії. Пос. Міхейда звернув ся відтак з домаганєм до маршалка, що повинен при відкритю сойму промовляти не лише по німецьки, але й по польски і по чеськи.

В дальматиньскім соймі заповів віцепрезидент Нарделі, котрий по уступленю намісника стоїть на чолі краєвої управи, що правительство внесе небавом давно вимаганю хорватськими послами предлогу закона про розвязку язикового питаня в Дальмації. Маршалок Івчевич зазначив у своїй промові солідарність всіх Хорватів і помянув також теплими словами помершого епископа Штросмаєра.

Істрийський сойм сего року імовірно не збере ся, позаяк там панує завзята боротьба між меншостю хорватскою, котра домагає ся, щоби промови маршалка і відповіди на інтерпеляції відбували ся також в хорватській мові

Ярослав Гординський.

Іван Гушалевиц і його творчість.

(Дальше).

XII.

Та вертаючи до хронологічного порядку, приходимо до найобширнійшої збірки віршів Гушалевица п. з. «Галицькіх отголосів. Стихотворенія И. Н. Гушалевица. Въ пользу русской бурсы въ Стрыбѣ. Львовъ 1881»¹⁾ Ту находить ся 53 стихотворів. Присвячено їх А. Н. Добрянському на память його дружнього життя з автором «над Дунаєм»²⁾

Майже половину «Галицьких отголосків» займає велика поема «Галицко Русскія горцы. Повѣсть съ 1849—1854 годовъ»³⁾ Отся поема, зложена із пять частий, належить до найбільших Гушалевицових творів того рода, о скільки, розумієть ся, можна говорити у нього про щось доброго в епіці. Вартість «Гал.-Рус. горц-ів» підносить головню людвий елемент, котрий, хоч сильно поповований, пробиваєть ся ту все таки досить різко. Тая поетична повість основана на тлі угорьского повстання, а її героями Онисип і Софрон, котрі, прихильні Габсбургам, виступають проти гнобителів Славян — Малярів. За се дістаєть ся Софрон до тюрми, а Онисип боре ся ще якийсь час на чолі верховинців і гине у тій борбі за свободу. Гушалевиц не залишив очевидно при тім доброї нагоди, щоби не описати прихід російського війська на поміч Австрії і виявити свої симпатії до Росії.

Теми з життя верховинців подибуємо не раз у Гушалевица. Він був преці якийсь час сьвященником у горах, полюбив їх і той свободолюбний гірський нарід та згадує про се часто у своїх творах.

Після «Гал. Рус. горц-ів» іде два відділи сонетів: «Библейскіи сонеты» і «Родинныи сонеты»⁴⁾ Відтак слідує ряд ріжних стихотворів, між ними більша поема «Адское собравіє»⁵⁾

На «Библейскіи сонеты» зложило ся 26 сонетів, яких теми взяті з історії Старого і Нового Завіту. Веї вони дуже невеликої вартости. Замітнійший хиба III сонет: «Израильтяне въ пустынь»⁶⁾ де тії Израильтяни, що блукають у пустині і клоняють ся до рабства та шукають рідної землі, можуть бути прообразом нашого народу.

«Родинныи сонеты» складають ся із 28 сонетів. Мотиви їх такі, як взагалі у більшій частині поезій Гушалевица: рідний нарід, рідна пісня, терпіння народа, надія на краспу долю, заохота до дальшої борби, вкінці славянофільство.

Із «родинными» сонетами лучить ся по темі поетична молитва: «Помилуй насъ!»⁷⁾ де автор жалуєть ся на горе нашого народа і молить Бога о помилуваннє.

Сюжети прочих поезій, поміщених у «Галицко-русских отголосках» ріжнять ся у дечому від тем досюгочасних поезій Гушалевица. Підчас коли давнійші його поезії мають переважно патріотично-політичну закраску, подибуємо ту в дрібнійших віршах по більшій часті загальнолюдський характер. Дуже часто пронизані тії

поезії глибоким чутєм і благородними пориваннями. Сюди належить поперед усього: «Тихо ты сирота!»⁸⁾ де вражає нас контраст поміж почуваннями несвідомої дитини, котра з любови до матери стараєть ся бути тихо, щоби її не збудити, не прочуваючи навіть, що сон її матери, се вже вічний сон — а тою бруталною дійсністю, котра здирає заслону із щасливої несвідомости дитини і каже їй: «Тихо, ти сирота!»

Подібно і в «Бѣл-ій рубаш-ці»⁹⁾ шие мати дитині білу сорочку, леліючи при тім найкрасні надії на неї: «І докінчила мати сорочку і убрала в неї дитину — та уже мертву».

На таким самім ефекті хотів Гушалевиц оснувати і вірш «Бойница»¹⁰⁾ де описуєть ся, як непрочуваючі нічого вівці стоять у різниці спокійно, а різник острить на них віж. Але того рода тема викликує у читача сама собою відразу.

(Дальше буде).

¹⁾ І. Е. Левицький поставив тії поезії під 1880 р., бо такий рік находить ся у заголовку, підчас коли на окладинці випечатано: 1881.

²⁾ «Посвященіє» в «Гал. отгол.» стор. 5—6 Антонови Мих. Добрянському присвятив Гушалевиц також вірш у «Позвїяхъ» 1879 р. стор. 70—71.

³⁾ Гал. отгол. стор. 7—150.

⁴⁾ Ibid. стор. 151—166 і 167—184.

⁵⁾ Ibid. стор. 249—279.

⁶⁾ Ibid. стор. 154.

⁷⁾ Ibid. стор. 188—191.

⁸⁾ Ibid. стор. 210—211.

⁹⁾ Ibid. стор. 211—213.

¹⁰⁾ Ibid. стор. 231—232.

до чого не хоче ніяким способом допустити італійська більшість.

В галицькій соймі втворила ся вже після першого засідання вельми душна атмосфера наслідком заяви руских послів, внесеної д-ром Олесницьким, в котрій рускі послі зестерігають ся, мовби руский нарід почував ся до вдячності за даровану польському народови історичну пам'ятку Вавельського замку і зазначають, що Галичина не дістала ся до Австрії яко польський край а єсть споконвічно руским краєм і Австрія забрала її з титулу давньої приналежності до угорської корони. Краківський Czas виступив з тої нагоди з історичним поученням про «руске державне право», підсуваючи д-рови Олесницькому тенденційно мисль, мовби то др. Олесницький вважав правовитими володарями Руси не Ярославів, Володимирів, Данилів, Львів, а Белів, Кольоманів і Андріїв, не постаравши ся о уповажненя на те від теперішньої коаліції угорської. Тимчасом, хто прочитав заяву д-ра Олесницького, а не хоче її накручувати, зрозуміє, що так само він не признає правовитими володарями Белів ітп., як і Казимірів і ин. заборників, а хотів лише зазначити споконвічну рускість східної Галичини.

Найзавзятіше накинуло ся на те все польське Słowo і на весь рот urbi et orbi проголосило, що мовби то рускі послі соймові демонстрували проти цісаря, тримаючи ся випробованої засади calumniare audacter, semper aliquid haeret і в своїм всепольським завзяту кличе: Rutheniam delendam esse за chamską przewrotność і chamską ordynarnosć (нема що казати, дуже привітливі сі всепольські культурники!), як оно висловлює ся. Зазначаємо однак супроти всепольських культурників, що навіть Czas признає Руси велику силу в її етнографічній становищі і для того остерігаємо їх, що хоч так широкий рот, то всеж таки може задавити ся такою великою масою етнографічною, котра не перелізе скрізь всепольську пельку!

Зміна шкільного закону краєвого.

(Ковець).

Що польська більшість соймова мала в тім інтерес, щоби тим способом здавити і утруднити розвиток культурний Русинів в тім краю, се річ зрозуміла, — однак зі сторони правительства австрійського єсть се прямим злочином, що оно мимо виданя низнійшого основного закону державного з 21. грудня 1867 дозволило на зовсім неправне удержаня в силі закону з 22. червня 1867 і для того на правительство тоє паде головна одвічальність за ту довголітню тяжку кривду, заподіяну народови рускому на полі єго найважнійшого і найжизненнійшого права.

Становиско австрійського правительства, яке оно від року 1867 займає в справі руского шкільництва середного, єсть тим дивнійше і замітнійше, що оно стануло в разячу суперечність з попередніми актами державними в тій справі, за поручаючими Русинам на тім полі права, відповідаючи їх числу і культурним потребам. Рескрипт мін. з 9. мая 1848 виданий на петицію Гол. Рускої Ради, що домагала ся заведеня рускої мови викладової в школах середних східної Галичини, прирікає виразно узгляднене сего жаданя і заряджене, щоби в тих частях Галичини, котрі заселені єсть Русинами, були в висших заведенях наукових признані права руского языка в розмірі, відповіднім величині руского населеня. В рескриптах з 4. грудня 1848 і 8. січня 1849 висказано принцип, що в східній Галичині має бути викладовим языком руский язык (gleichmäßige Bethellung der ruthenischen Sprache bei dem öffentlichen Unterrichte in den ruthenischen Theilen Galiziens — що в гімназіях східної часті Галичини, тоді ще німецьких, заведений має бути виклад руский в міру, як зна-

дуть ся сили учительські спосібні до руского викладу.

Се єсть запевненя, се гарантії австрійського правительства для Русинів в пору, коли оно Русинів потребувало і на них опиралось.

В сучаснім правнім устрою держав оправдують закони виїмкові лише дуже виїмкові відносини і то лише на час переходовий — можливо найкоротший.

Руский нарід обложено сим понижаючим законом виїмковим тревало на цілі десятки літ, сковано єго в пута зависимости від тих, в котрих програмі першою точкою єсть знищеня єго екзистенції, приставлено над ним судиєю того, хто стоїть з ним в тяжкім віковім спорі.

І під тягаром такого закону виїмкового стогне нарід руский ще і нині, стогне в ту хвилю, коли ві всіх закутках сьвіта навіть в державах опираючих на стані виїмковим своє існуваня, закони подібні починають належати до історії.

Внесене мов має на цілі нічо иншого, як лише усунути той стан, котрий супротив законів конституційних ipso facto і ipso iure давно вже повинен був уважатись неіснуючим. — уможливити рускому народови ту рівноправність на полі шкільництва середного, яку дала єму австрійська конституція, а якої виконаня в практиці через неправне удержаня в силі закону з 22. червня 1868 було неможливим — отворити молодіжці рускій замкнені перед нею сим законом двері просьвіти і науки, скинути з народа руского понижаючі і ганьблячі пута закону виїмкового.

Часи змінились! Нарід руский в Галичині нині не той, що був в р. 1867, инші у него потреби нині на полі шкільництва, инше розумінє єго становиска публично-правного...

Нині нарід руский не позволить держати себе більше в путах законів виїмкових, а жадає дійсної правної рівноправности і не вдовольнить ся тими округками, які від часу до часу можуть упасти єму з бенькетового стола пануючої народности.

Час крайній нам поставити справу тую принципіально; реформа виборча і сей закон шкільний се наші головні принципіальні поступати — за них зуміє нині постояти належито руский нарід, і коли більшість сойму справді на серию думає о якімсь мирнім співділаню з нами для добра краю, то нехай в власнім добре зрозумілім інтересі на серию почислить ся з тим нашим становиском і з тими нашими жаданями, від котрих ніколи не відступимо і за якую ціну (гримкі ошлески руских послів).

Віче в Бережанах.

(Допись)

Бережанці можуть бути горді. Ударили в великий вічевий дзвін, заговорили зрозумілою для мас мовою а ті їх не завели. Мимо поганой дороги по цілотижневій слоті прибуло на само віче около трех тисяч народа зі всіх чотирох повітів.

Такої маси дім „Надїя“ помістити не годен. Сала велика з галерією і сінцями не може змістити більше над 1.700 люда. Тому не дивота, що стиск був страшенній, пряме море голов філювало на сали. Сила народу, не могучи на сали поміститись, поєнула на сцену коло бесідників і президії до прямижних сал та розставила ся попід вікнами на дворі. По заповненю всіх місць, нарід купами мусів вертати, не маючи де приміститись. Такого віча тут ще не було тай не було досі ніколи такого заінтересованя справами піднесеними на вічу. Що правда нарід прийшов на віче вже досить підготовлений відозвами, котрих велика сила між нарід пійшла. Додавши до того палкі та ядерні реферати бесідників віча, зрозуміємо той шалений ентузіязм вічевиків, то часте перериваня промов окликами повним зрозуміня підношуваних точок.

Реферат про загальне право голосованя мав д. Шмігельський зі Збаражчини, а про шкільництво др. Волод. Бачинський з Бережан. Оба реферати, багаті змістом, представлені в формі простій, зрозумілій і найтемнійшим одициням, кинули великий сніп сьвітла між масеских політників, котрі раді би здійснити

селеня, а розрухати мусіли людців і зі слимачою кровію. Промовляли по при них ще д. Тимотей Старух зі Свободи, о. Концевич, о. Гарматій а наконець декан о. Городецький з Рогатинщини. Промова послідного і камінь рушити могла, коли бесідник звернув увагу на єю переломову хвилю, котру нарід наш тепер переходить, а від котрої зависить наше „бути“ або „не бути“. Він взивав дальше нарід до невинної праці інтензивної а сьмідомої, щоби наші заяви признаня, протести і резолюції не лишали ся солом'яними фаєрверками. Нарід повинен все тєє вводити в жите, що ухвалить, та мати бачну увагу на кожній рух наших репрезентацій в соймі і парламенті, та ставати на кожній їх зазив, щоби сьвіт бачив в послах руских не лише заступників власних пересьвідченя, але речників потреб цілого народа руского.

З послів наших прибув лише д. Старух. Репрезентант правительства секретар намісництва Торосевич поводиє ся цілком тактовно.

Резолюції ухвалено слідуєчі:

Взиває ся сойм краввий, а) щоби безпроволочно ухвалив основаня в Бережанах другої державної гімназії з рускою викладною мовою так, щоби з початком р. шк 1906/7 отворено що найменше чотири низші класи.

б) щоби анулював закон з 22. червня 1867 яко суперечний з арт. XIX. зак. осн. з 21. грудня 1867 о скілько сей закон відносить ся до рускої мови викладної в середних школах, зглядно щоби ухвалив дотичне внесене д-ра Олесницького і тов. з дня 14. жовтня 1905 і здійснив тим чином заборочену основними законами повну рівноправність польскої і рускої мови на полі середного шкільництва.

в) щоби ухвалив безпроволочно заснованя гімназій з рускою викладною мовою в Яворові, Сокєлі, Стрию Дрогобичи, Самборі і другої в Львові і поділ ради шкільної краєвої на польську і руску.

г) щоби ухвалив заснованя кількох семінарій з рускою викладною мовою в східній Галичині.

Взиває ся ц. к. раду шкільну краєву г) щоби безпроволочно сповнила домаганя родичів учеників клас I, II, III і V. бережанської гімназії і завела в тих класах науку в рускій мові.

Взиває ся ц. к. правительство д) щоби на будуче не респектувало закона краввого з 22. червня 1867 виміреного на культурне упосліджуваня руского народа, а скасованого артикулом XIX. осн. зак. з 21. грудня 1867. і щоби в як найкоротшій часі приступило до креованя в дорозі адміністраційної спілки державних шкіл середних з рускою мовою викладною, о скілько се відповідає чисельности і культурним потребам руского народа в Галичині.

Взиває ся раду державну і сойм краввий е) щоби безпроволочно приступили до реформи виборчої ординації і ввели загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя до ради державної, сойму, рад повітових і громадських.

Віче протестує против є) продовжуваня середновічного права пропінанції в якій небудь формі та домагає ся повної свобода для шинкарського промислу;

ж) гакатистично-колонізаційних затій польско-шляхецкої соймової більшости і встоєє за повною свободою парцеляції;

з) нерівномірного розділюваня краввих фондів між рускі і польскі інституції і збогачуваня тим робом польскої культури в некористь рускої руским податковим грошем;

и) провірюваня автентичности підписів батьків в справі руских паралельок в гімназії, бережанській через староства.

й) дальшого варварського гнобленя українського слова царским правительством і взиває закордонних братів, щоби добивались своїх прав не петиціями та депутаціями, а виповідженем деспотизмови царскому боротьби на жите і смерть в злуці зі всіма революційними борцями за свободу і рівність.

і) Віче висказує признаня і вдячність рускій соймовій репрезентації, що своїм мужеским і глибоко політичним актом в справі Вавелю заманіфестували гримко протест цілого народа руского против закулісових інтриг польских політників, котрі раді би здійснити

ягайлонську ідею відновлення історичної Польщі коштом повного розвитку і будуччини галицької Русі.

Г) Віче визнає нашу соймову і парламентарну репрезентацію до найострійшої опозиції.
Учасник.

Другий кабінет Феєрварого.

Будапештський урядовий дневник оголошує слідуюче відручне письмо цїсаря:

„Любий бар. Феєрварі! Понеже не повело са з коалїційних сторонництв, становлячих більшість угорського сойму, утворити правительства, тому належить тепер постарати ся о иншу конституційну і відвічальну управу державних справ, яка була би в можности заповнити конституційне свіділанє всіх законодатних чинників. Добре зрозуміла гадка моєї декларації, зложеної недавно супротив провідників коалїційних сторонництв, показує, що межі угорською Коронаю, а народом, після конституційно затвердженої самостійности Угорщини, панує цілковита гармонія і з волі одного чинника не може стати закамучена. Виходячи з того, іменую Вас, покликаючи на мою постанову з дня 12. вересня, наново Моїм угорським президентом міністрів, а зглядно затверджую Вас наново на становську, яке Ви займали детепер і чекаю на Ваші пропозиції що до утвореня кабінету, в надїї, що будете старатись на підставі програми, предложенї мені і прийнятої мною, довершити конституційного розмотаня в як найкоротшій часі теперішнього критичного положеня. Даний у Відні дня 16. жовтня 1905“.

Се письмо зі всіма своїми консеквенціями викликало велике враженє на Угорщині. З него виходить, що цїсар зірвав цілком з коалїцією і поручив Феєрварю перевести далекою адміністраційні і політичні реформи для цілої Угорщини. Політичні круги є той гадки, що сойм в теперішній складі вже не збере ся більше зглядно стане розв'язаний дня 29. грудня. Нові вибори відбудуть ся вже після програми бар. Феєрварого. Яка се програма, еще тепер не знаєти, однак коалїція глядить на неї дуже скептично і буде виступати против неї вже тільки тому, що она походить від Феєрварого. Та сам готова до рещти підкопати свою популярність і зійти на дальші впливи політичної арени.

Тому то і серед коалїції зачинають ся появляти голоси з жалем, що занехала добру нагоду дійти до влади і сама себе ограбила з оочів своєї довголітньої борби з таким накладом праці і всенародного одушевленя. Pester Lloyd подає сензаційну вість, що коалїція, бачучи, що супротив незрушного становиска Корони нічо не буде могла вдїяти, а рівночасно побоюючись утрати свого впливу супротив того, що новоопрацьована програма Феєрварого містить в собі багато популярних реформ, які мусять зеднати ему признанє і симпатію серед широких мас населеня — звернула ся за посередництвом одної визначної особи до гр. Голуховського з пропозицією компромісу. Сей посередник мав заявити, що коалїція годить ся на се, щоби військові каєстї відрочено на 10 літ, та заявила готовість підперти правительство, утворене на засаді угоди 1867. року. Посередник поїхав з сею пропозицією до Відня, однак небавом надіслав звітам депешу: «Ні, кабінет Феєрварого вже іменованій і переведе свою власну програму». Коалїція спізнала ся зі своєю пропозицією, а яке становиско займе супротив зміненої ситуації, виявить ся в найблизших днях, бо Кошут нині приїде до Будапешту, щоби в сій справі скликати виконуючий комітет коалїції.

Новинки.

— Календар. В пятницю: руско-кат.: Сергія і Вахса; римо-кат.: Фелїціана. — В суботу: руско-кат.: Пелагїї; римо-кат.: Уршулі.

— Є. Ексц. Митрополит Шептицький вїїхав на тиждень до Крехова.

— Перші загальні збори філії Руского Товариства педагогічного в Стрию відбудуть ся дня 1. надоліста с. р. в сали „Народного Дому“ з отримм дневним порядком: 1) О годині 8½ бо-

служене на інтенцію Товариства. 2) Відкриття зборів о годині 11. 3) Відчитанє статуту і вписи членів. 4) Вибір голови і виділу. 5) Внесеня членів. — За членів основателїв: о. Ю. Федусевич, Йосиф Левіцький.

— Краса рада шкільна іменувала д-ра Антона Бориса заступником учителя в рускій гімназїї в Тернополі та перенесла о. Василя Лицину, заступника учителя релїгїї в реальній школі в Ярославі, до гімназїї Франц Йосифа у Львові.

— Поворот австро-угорських аташе військових з Манджуриї. Капітан ген. штабу гр. Шептицький, котрий яко військовий аташе відбув воєнну кампанїю в Манджуриї, повертає вже домів і находит ся в Москві. Звітам поїде гр. Шептицький до Петербурга, де буде на авдїєнції у царя. Цар надав капітанови Шептицькому ордер св. Анни III кл. з воєнною декорациєю (два мечі на вхрест зложені). З Петербурга поїде гр. Шептицький прямо до Відня, аби зложити устний звіт монархови, а опісля буде мїг вивочати. Підполковник Ччеріч, другий австро-угорський аташе на поли війни, також вже повертає і разом з гр. Шептицьким находит ся в Москві. Підполк. Ччеріч дістан від царя ордер св. Станислава II кл. з воєнною декорациєю. З Иркутска до Москви їхали оба аташе окремим поїздом, доставленим їм російськими властями.

— Отворене Читальні „Просвїти“ в Березові вїжнім коло Печенїжана відбуло ся величаво дня 29. м. м. в присутности делегата філії „Просвїти“ з Коломиї проф. Гнатішака. Загальні збори отворив студент прав н. Мих. Генік, потім проф. Гнатішак пояснив статуту, а опісля по вписі членів слїдували співи місцевого хору під управою о. Лугового. Збори закінчили ся промовою о. Лугового і відспіванєм народного гимну всіма присутними. Читальня числить тепер понад 150 членів і буде гарно розвивати ся, бо єї основателє о. Луговий щиро займає ся дальшою єї долею.

— З почти. Міністерство торгівлі реактивувало кніскованого поштового асистента Евгена Залуєкого а дирекція почт придїлила его до уряду на головнім дворі у Львові. — Дирекція почт іменувала почтмайстром першої класи: Ст. Смерчанського в Тартакові, Ф. Короткевича в Куликові, К. Остаєвського в Озірній, В. Томкевича в Олеську, Е. Васильковського в Улашківцях, С. Лаского в Шавниці, К. Надаховського в Окоцїмі, Б. Фрузїньського в Йорданові, В. Басїньського в Сухїї, А. Кобержицького в Зоброві, С. Швєглера в Тимовій, Ф. Новака в Торговицях, А. Вернера в Угнові, І. Смєльду в Динові, С. Андерля в Заторі, І. Знаміровського в Сасові, І. Фрайцїдла в Глогові, Р. Камїньського в Устриках дол., І. Яворського в Рабці, В. Германїса в Щирці, І. Папа в Ст. Самборі, К. Доберїґа в Східниці, Р. Еплера в Старім Селі коло Підволочиска, Е. Дїльца в Бурштині, І. Стасєва в Бжєску, І. Домануса в Балигороді, А. Гаргу в Зіболотцях, М. Добжанського в Мельниці, А. Карасїньського в Бічу, Л. Коупського в Луці, Л. Юрчака в Войнялові, О. Бірншайна в Мушляї, А. Александровича в Кристинополі, Ф. Каптора в Вишївцях і З. Медведького в Нижанковичах; почтмайстрами II кл.: А. Городицького в Стожах і Р. Волянського в Ловні; надала посади ексеквєдентів: з Моршині Карольні Альбрехт, в Глубичку вел. Т. Конитчакови, в Лукавиці А. Григлевському, в Могилїнах Йосифі Волєвич, в Ровніці Мальвіні Францль, в Прошовій А. Шорова, в Рівнім А. Позорному, в Водниках І. Зброжковї, в Камінці-Львицк (на дворі) Р. Лєсовському.

— Огні. В Подлужї коло Станиславова згорїли два селянські господарства, вартости около 6.000 К. Причиною пожежу були сїрники в руках дїтей. — В Залузжє, цїшанівського повіта, знищив огонь три господарські загороли зі всіма привасами збіжя і дві стодоли. — В Чолгнїях коло Яворова згорїли два господарства. — В Яворові старім уяли жертвою огню дві селянські загороли, вартости 4.000 К. — В Замочку коло Жовквї згорїли три господарства.

— З залїзниць. Скорочене речинця заладованя, зглядно виладована посилок на всіх шляхах ц. к. австр. залїзниць державних і на шляхах залїзниць приватних які остають в зарядї державнім з вїмкою залїзниць приватних в Дальмації. — По маслі постанов §. 69 точка 7. регуляміну руху для залїзниць в крах, репрезентованих в державній радї і на підставі розпорядженя ц. к. міністерства залїзниць, оголошеного в дневнику розпоряджень для залїзниць і шавля ч. 118 з 1905 скорочує ся означений тарифою речинець за- і виладована посилок на 6 годни денно на шляхах ц. к. австр. залїзниць державних і на шляхах залїзниць приватних, які остають в зарядї державнім, з вїмкою таких залїзниць в Дальмації. Постанови сї входять в жите з днем 12. жовтня 1905 і дотичать також торів промислових.

— Дрібні вїсти. Новий постерунок жандармерїї утворено в Суходолї в долиньскім повіті, а постерунок жандармерїї в Прошовій, збараского повіта, перенесено до сусїдного села Пеньковець. — Страїк переплетників у Львові покінчив ся вчера по полудни. Властивелї переплетень під-

виспили плату челядникам о 2 К а робітницям о 1 К тижнево та зробили ще кілька дрібних уступок.

Всячина.

— Память у зьвірат. Загально звісний переказ про льва, котрий на арені в Римі ошадив невільника за те, що сей колись на пустинї витягнув тому льву колочку із зраненої лапи. Недавно лучила ся подїя, яка також вказує на память у зьвірат. Кароль Гаґенбек з Гамбурга, торговельник диких зьвірів, продав зоологічному огороду в Новім Йорку пару львів і пару тигрів, котрих сам обходив в Гамбургї через кілька місяців. Майже по двох роках, як продав тих зьвірів, звиджував він той огород в Новім Йорку. При тій нагоді просив директора, аби показав ему продані ним льви і тигри, та запевнював, що вони его пізнають. Директор вволив его просьбі, але не довіряв словам Гаґенбека. Коли оба станули перед кліткою з львами, Гаґенбек промовив по німецки: „Як жеж вам веде ся, Квеніє і Вільгельме? А що чувати у вас, Кунте і Кунтессо!“ звернув ся Гаґенбек до тигрів. В тій хвили львиця, котра апатично дрїмала в клітці, скочила на рівні ноги і з риком почала дерти ся по кратах. Лев так само приступив до крат і з вдоволеня вимахував хвостом. Гаґенбек протягнув руку через крати і гладив зьвірята та давав їм лизати свої руки. Подїбно пізнала его пара тигрів і з видимим вдоволенем дозволила ся гладити як коти. По 21 місяцях зьвірята затамили собі свого давного пана і урадували ся, коли его побачили.

— Настрїї російського духовенства. Православне духовенство внутрішних губерній рішило при виборах до державної думи поспирати кандидатів партї конституційно-демократичної під условом, що будуть домагати ся в думі: 1) введеня виборчого принципу, розпочинаючи від повітів, 2) відділення церкви від держави, 3) визначеня духовенству платні замість дотеперїшних оплат за поодинокі функції духовні.

Телеграми

з дня 19. жовтня 1905.

Магдебург. Magd. Ztg. доносить з Петербурга, що уступленє Побєдоносєва є вже рішене. Побєдоносєв має уступити з кінцем сего місяця.

Петербург. На Кавказї прийшло знова до завзятих борб межі Татарями а Вірменами.

Штотгольм. Надзвичайну сєсію парламенту замкнено престольною промовою, в якій зазначено жалє, що обі скандинавські держави розділили ся, та висловлює ся надїю, що народи шведський і норвєський будуть жити в згоді.

Сопїя. Собранїє скликано на 28. с. м.

Галицький сойм.

О год. ¼ 11 розпочало ся засїданє відчитанєм петицій, а відтак двох іїтерпеляцій: пос. Олесницького в справі надужить при виборі з V курїї станиславіського округу; пос. Богачевського в справі надужить при виборі до повітової ради в Долині і в справі шкід від двків. Опісля відчитано внесенє пн. Крамарчика і Швєда о продовженє фєрїї в сїльських народних школах на 4літні місяці; кс. Стояловського, щоби умови о перенесенє власности до 1.000 кор. були вільні від нотарїальної тарифи, а також, щоби тарифа за підводи для війська обняла також підводи, достарчуванї урядникам, жандармерїї і т. д.; кс. Вільчєкєвича о зміну регуляміну для слуг і еще два инші льокального значеня.

Пологодївши еще деякі регулямінові додатки до внесеня про піднесенє платїї народним учителям, палата приступила з дневного порядку до внесеня пос. Стачїньського, щоби красвий виділ випрацьовав проєкт, яким способом заємогрити в як найкоротшій часі всі села в шкільні будинки.

В мотивованю підїє внескодавець, що 571 шкїл не функціонує з браку шкільного будинку, а 1000 громад має недостаточні помїщеня в сїльських хатах. Внесенє відїслано до шкільної комісії, як і друге пос. Лазарського, щоби підвищити платню народним учителям бяльського повіта сейчасовою, надзвичайною субвенцією.

По послї кс. Шпондері, який мотивував своє внесенє в справі коректїйшого стяганя податків, прийшов до голосу пос. Олесницький для мотивованя свого внесеня о зміну §. 16. гро-

мадського закону з 12. серпня 1866 в тім напрямі, що кожний член громади, що оплачує що найменше 50 К домового або ґрунтового податку, має право бути без вибору членом громадської ради, право вибору членів повітової ради і голосовання до сейму з курії сільських громад. Виймок мають становити, після внескодавця, властители посілости, утворених з табулярної власности на підставі закону про рентові оселі.

По відісланню сего внесена до правничої комісії, мотивував пос. Щецель своє внесене о заснованні жіночої гімназії в Бережанах, а відтак ухвалено предложене комісією внесене кс. Вільчкєвича, щоби уряди громадські і парохіяльні могли також рекомендувати безплатно свої послужки.

Опісля полагоджено цілий ряд локальних і особистих петицій, як оснований староства в Миколаєві, петиції на будову доріг, розділу громад ітп.

Слідуюче засіданє в суботу о год. 10. рано.

Надіслане.

Адвокат Др. Стефан Федак
у Львові

пошукує рутинованого **конципієнта** по можности з правом субституції. (1-5)

фізикально-диєтетичка Лічниця Д-ра Маржавського

в Косові (за Коломиєю)

(зел. станція Заболотів або Влжниця)

отворена до кінця жовтня.

Курация овочева і доповняюча по побуті в здоровищах.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 1. падолиста 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятницю **High-Life** представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і І-рядні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Каварні.

Л. Лопатинського

ПАРАЦЯ

комеди в 3 актах зі сьпівами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовіальним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженим недотеною, але противно має нагоду посьміятися трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етатичної і патріотичної сьвідомости.

→ Ціна 2 кор. ←

Набути можна у накладчика **С. Ґорука** у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентованя на 4 прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадження коштів послужки можна прислати гроші чеками Щєдниці почтової; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жаданє звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідженя (за есколтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Дністер“ своїм членам на 6 прц силату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотєки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межч членів яко дивіденди під уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділив „Дністер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан «сидів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вкладки: 1,783.673 К.
Удїли членів: 133.117 К.
Ф. резервовий і ин.: 26.576 К.
Позички уділені: 1,616.402 К.
Цінні папери: 123.627 К.
Льокації: 169.456 К.
На рах. біжучим: 81.968 К.

Композиция Ярославенка на фортепьян

* „Л Ю Б О Щ І“ *

вальці по К 1-50,

* І-ший Народний Марш *

по К 1-00

продають ся по всіх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штавадхера, в Чернівцях у Пардіншого, в Самборі у Гайзіга в Тернополі у Комоневського і в Коломиї у Оренштайна

Мутки **СОКІЛ** можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський).

Приходять до Львова (головний дворець):		Відходять зі Львова (головний дворець):	
6-00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6-15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6-10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмезе	6-30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7-20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6-55	до Яворова
7-29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7-30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7-50	з Рави рускої, Сокалі	8-25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8-05	з Станиславова, Жидачева	8-35	до Кракова, Відня, Праги, Осьвенціма
8-15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9-00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8-18	з Яворова	9-20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8-50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10-55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина,
10-05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11-11	до Белци, Сокалі, Любачева
10-35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2-00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,
11-45	з Ярославна, Стрия, Борислава	Копичиньць, Чорткова, Заліщик, Гусятина	
11-55	з Підволочиск, Гусятина, Копичиньць, Козови	2-40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керез-
1-30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	мезе	
1-40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц-	2-50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1-50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	2-55	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
2-30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грл	4-10	до Ряшева, Любачева, Хирова.
	малова, Гусятина, Копичиньць, Козови	4-20	до Самбора, Хирова, Сянока
3-45	з Стрия	5-50	до Коломиї, Жидачева,
4-32	з Яворова	5-58	до Яворова
5-00	з Сокалі, Белци, Любачева	6-25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5-25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвенціма	6-35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5-45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселиці	7-30	до Рави рускої
8-40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9-00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9-10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10-05	до Перемишля, Хирова, Івонича
9-50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10-40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9-20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10-55	до Самбора, Хирова, Закононого
10-20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь-	11-00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
	ць, Заліщик, Скали, Іваня п. пустого, Гусятина	11-05	до Підволочиск
10-50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	Іваня п., Скали, Гусятина, Потутор	
12-20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11-10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2-31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12-45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2-51	посп. до Іцкан, Калуша
7-00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4-15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
2-15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5-15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик,	6-43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	Потутор, Іваня п. пустого, Скали, Гусятина,	11-15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
	Грмалова	2-13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичиньць	9-23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
10-02	Чорткова, Заліщик, Іваня п., Скали, Гусятина		

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїзняє ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5-59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всікі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі п. к. держ. залізниць, Пасаж Гасмана ч. 9.